

СПРАВА «АНТОНЮК ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF ANTONYUK v. UKRAINE)

(заява № 48040/90)

Стислий виклад рішення від 07 травня 2020 року

У листопаді 2007 року заявника було затримано та обрано запобіжний захід у вигляді взяття під варту. Мати заявника, за його проханням, звернулась до прокуратури зі скаргою на жорстоке поводження з ним працівників Саксаганського районного відділення міліції з метою отримання зізнавальних показань у вчиненні злочину. У невстановлену дату прокуратура доручила слідчій провести перевірку скарг матері заявника.

Судово-медичний експерт, посилаючись на огляд заявника та отримані від рентгенолога і стоматолога документи, дійшов висновку, що заявник зазнав декількох тілесних ушкоджень, які утворилися в різний час і кваліфікувалися як «легкі».

Під час судового розгляду суд першої інстанції доручив прокуратурі провести перевірку скарг заявника на жорстоке поводження, проте прокуратура вирішила, що не було підстав для порушення кримінальної справи, оскільки жодних слідів жорстокого поводження виявлено не було. Також у зв'язку зі скаргами заявника на жорстоке поводження суд викликав на допит слідчу, експерта і лікаря та призначив повторну експертизу для встановлення механізму заподіяння тілесних ушкоджень заявника.

У травні 2008 року суд першої інстанції визнав заявника винним в участі у вчиненні розбою при обтяжуючих обставинах та обрав йому покарання у виді позбавлення волі на одинадцять років. Додаткові скарги заявника до прокуратури, його апеляційна та касаційна скарги на вирок разом з повторними твердженнями про жорстоке з ним поводження працівників міліції були залишені без задоволення і вирок та обране йому покарання набрали законної сили.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на жорстоке поводження з ним під час затримання у відділенні міліції з метою отримання зізнавальних показань і не проведення належного розслідування відповідних скарг. За пунктом 1 статті 6 Конвенції заявник скаржився на несправедливість кримінального провадження щодо нього, він стверджував, зокрема, що було порушено його право не свідчити проти себе, а він був засуджений на підставі показань, отриманих від нього внаслідок жорстокого поводження.

Розглянувши скарги заявника за статтею 3 Конвенції, Європейський суд зазначив, що прокуратура не порушила повноцінної кримінальної справи за скаргами заявника та, що початкова дослідча перевірка не була незалежною, оскільки її проведення було доручено тій самій слідчій, у провадженні якої знаходилася кримінальна справа заявника та яка працювала у тому самому відділенні міліції, що й працівники, причетні до стверджуваного жорстокого поводження. Посилаючись на свою попередню практику у справах щодо України, Європейський суд вказав, що небажання органів державної влади забезпечити оперативне та ретельне розслідування скарг осіб, підозрюваних у вчиненні злочинів, на жорстоке поводження становить системну проблему у розумінні статті 46 Конвенції та констатував порушення процесуального аспекту статті 3 Конвенції.

Європейський суд, оцінюючи особисті пояснення заявника та наявні об'єктивні докази, вказав на їх недостатність для висновку про жорстоке поводження із заявником працівників міліції та не встановив порушення матеріального аспекту статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 1 статті 6 Конвенції, Європейський суд зазначив, що незважаючи на сумніви, які можуть існувати щодо поведінки працівників міліції *vis-à-vis* заявника після його затримання та поміщення під варту, у цій справі не вбачається жодних ознак несправедливого судового розгляду та відхилив цю скаргу як явно необґрунтовану відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* прийнятними скарги за статтею 3 Конвенції, а решту скарг у заяві — непринятними;

2. *Постановляє*, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції;

3. *Постановляє*, що не було порушено матеріальний аспект статті 3 Конвенції;

4. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявнику, в якості компенсації судових та інших витрат, які мають бути перераховані безпосередньо на банківський рахунок захисника заявника, пана М. Таракала;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.